KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.089/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 10 september 2002 door de Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie "houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Zambia, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, opgemaakt te Lusaka op 28 mei 2001", heeft op 19 september 2002 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 34.089/1

DE LA SECTION DE LEGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures de la Région de Bruxelles-Capitale, le 10 septembre 2002, d'une demande d'avis sur un avant-projet d'ordonnance "portant assentiment à l'Accord entre l'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise, d'une part, et le Gouvernement de la République de Zambie, d'autre part, concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, fait à Lusaka, le 28 mai 2001", a donné le 19 septembre 2002 l'avis suivant :

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

Krachtens artikel 6, § 2, van de ordonnantie van 8 september 1994 houdende oprichting van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wint de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het advies in van die Raad over, onder meer, de voorontwerpen van ordonnantie die een weerslag hebben op het economische en sociale leven.

Gelet op het gegeven dat het goed te keuren verdrag zulk een weerslag heeft, diende het voorliggende voorontwerp van ordonnantie om advies te worden voorgelegd aan de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest[1]. Uit geen enkel stuk van het aan de Raad van State, afdeling wetgeving, bezorgde dossier blijkt dat zulks is gebeurd.

Het advies wordt dan ook slechts gegeven onder het voorbehoud dat aan het zo-even in herinnering gebrachte vormvereiste is of alsnog wordt voldaan.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Krachtens artikel 13, 3, van de goed te keuren overeenkomst kunnen de bepalingen ervan met wederzijdse toestemming van de overeenkomstsluitende partijen worden gewijzigd en wordt die wijziging van kracht door diplomatieke nota-uitwisseling.

Door deze bepaling kan geen afbreuk worden gedaan aan het uit artikel 167, § 3, van de Grondwet voortvloeiende vereiste dat de Brusselse Hoofdstedelijke Raad ook met wijzigingen aan een verdrag waarmee het zijn instemming moet betuigen, dient in te stemmen.

De in artikel 13, 3, van de overeenkomst bedoelde diplomatieke nota-uitwisseling zal derhalve slechts kunnen plaatsvinden nadat de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zijn instemming heeft betuigd met de voorgenomen wijzigingen aan de overeenkomst.

---

(1) Een ordonnantie waarbij instemming met een verdrag wordt verleend, kan immers niet worden gezien los van het goed te keuren verdrag.

2. De goed te keuren overeenkomst is blijkens de bewoordingen van haar opschrift een "overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Regering van de Republiek Zambia".

Hoewel van het opschrift van de overeenkomst niet anders dan in dezelfde bewoordingen melding kan worden gemaakt in het opschrift en in artikel 2 van het voorontwerp, wordt hier opnieuw de gelegenheid te baat genomen om erop te wijzen dat, zo verdragen weliswaar worden gesloten door de bevoegde regeringen, zij dit doen namens de rechtspersonen waarvan zij de uitvoerende macht zijn of voor wie zij optreden. Verdragsluitende partijen zijn hier dan ook de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Zambia (en bijgevolg niet de Regering van de Republiek Zambia).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Indieningsbesluit

1. Men redigere de voordrachtformule als volgt :

"Op voorstel van de Minister van Externe Betrekkingen,".

2. In de Nederlandse tekst van het indieningsbesluit dienen de woorden "wordt gelast, in naam van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering," te worden vervangen door de woorden "is ermee belast" en voege men het woord "hierna" in tussen de woorden "de tekst" en "volgt".

In de Franse tekst van het indieningsbesluit dienen de woorden ", au nom du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale," te worden geschrapt.

Artikel 2

1. Men schrijve "Art. 2." in plaats van "Artikel 2 :" [2].

2. Men schrijve in de Nederlandse tekst van artikel 2 "gevolg" in plaats van "uitwerking".

---

(2) De dubbelepunt dient ook na de vermelding van "Artikel 1" te worden geschrapt.

FORMALITES PREALABLES

Il résulte de l'article 6, § 2, de l'ordonnance du 8 septembre 1994 portant création du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale est notamment tenu de solliciter l'avis de ce Conseil sur les avant-projets d'ordonnance ayant une incidence sur la vie économique et sociale.

Puisque tel est le cas du traité à approuver, le présent avant-projet d'ordonnance aurait dû être soumis à l'avis du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale [1]. Aucune pièce du dossier soumis au Conseil d'Etat, section de législation, n'indique qu'il en a été ainsi.

L'avis n'est dès lors donné que sous la réserve que la formalité qui vient d'être rappelée a été accomplie ou le soit encore.

OBSERVATIONS GENERALES

1. Selon l'article 13, 3, de l'accord à approuver, ses dispositions peuvent être modifiées d'un commun accord entre les parties contractantes, cette modification prenant effet par l'échange de notes diplomatiques.

Une telle disposition ne peut déroger à l'article 167, § 3, de la Constitution, dont il résulte que le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale est tenu d'avaliser également les modifications qui sont apportées à un accord auquel il doit porter assentiment.

L'échange de notes diplomatiques dont question à l'article 13, 3, de l'accord ne pourra dès lors intervenir que lorsque le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale aura avalisé les modifications que l'on envisage d'apporter à l'accord.

---

(1) En effet, une ordonnance portant assentiment à un traité ne peut être distinguée du traité auquel elle porte assentiment.

2. Aux termes de son intitulé, l'accord à approuver est un "accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et le Gouvernement de la République de Zambie".

Quoiqu'il faille impérativement reproduire littéralement l'intitulé de l'accord dans l'intitulé et à l'article 2 de l'avant-projet, l'occasion est de nouveau mise à profit pour souligner que si ce sont, certes, les gouvernements compétents qui concluent les traités, ils le font toutefois au nom des personnes morales dont ils constituent le pouvoir exécutif ou pour lesquelles ils interviennent. En l'occurrence, les parties contractantes sont dès lors l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République de Zambie (il ne s'agit donc pas du Gouvernement de la République de Zambie).

EXAMEN DU TEXTE

Arrêté de présentation

1. On rédigera comme suit la formule de proposition :

"Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,".

2. Dans le texte français de l'arrêté de présentation, il y a lieu de supprimer les mots ", au nom du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,".

Dans le texte néerlandais de l'arrêté de présentation, il faut remplacer les mots "wordt gelast, in naam van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering," par les mots "is ermee belast" et insérer le mot "hierna" entre les mots "de tekst" et "volgt".

Article 2

1. On écrira "Art. 2." au lieu de "Article 2:"[2].

---

(2) Il faut aussi supprimer le double point après la mention "Article 1er".

2. Dans le texte néerlandais de l'article 2, il faut remplacer le mot "uitwerking" par le mot "gevolg".

De kamer was samengesteld uit

de Heren Messieurs	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter, président de chambre,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden, conseillers d'Etat,
	G. SCHRANS, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving, assesseurs de la section de législation,
Mevrouw Madame	A. BECKERS,	griffier, greffier.

La chambre était composée de

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris - afdelingshoofd.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire chef de section.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

A. BECKERS

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

M. VAN DAMME